

การพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาระบบทวิภาคีระดับปริญญาตรีของ สถาบันการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ในยุคอุตสาหกรรม 4.0

กนกรัตน์ พงษ์ไพธากุล^{1*} ธีรฤดี บุญโสภณ² สมนึก วิสุทธิแพทย์³ และ ปรีดา อัครวินิจตระการ⁴

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการศึกษาระบบทวิภาคีระดับปริญญาตรี พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาระบบทวิภาคี และ พัฒนาคู่มือการบริหารจัดการศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญทางด้านบริหารจัดการศึกษาระบบทวิภาคีให้สัมภาษณ์ จำนวน 7 คน และผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 301 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นแบบพหุคูณ ผลการวิจัยได้แสดงรูปแบบของการบริหารจัดการศึกษาระบบทวิภาคีประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 ด้านการวางแผน ประกอบด้วย (1) ทรัพยากรในองค์กร (2) ระบบการตรวจติดตาม (3) ระบบการจ่ายค่าตอบแทน (4) โครงสร้างงานทวิภาคี (5) การพัฒนาหลักสูตร (6) ช่องทางการสื่อสาร และ (7) เครือข่ายความร่วมมือ ด้านที่ 2 ด้านการจัดการองค์กรประกอบด้วย (1) ระบบการประชุม (2) ระบบประกันคุณภาพการศึกษา (3) ระบบสารสนเทศขององค์กร (4) ระบบกรรมการที่รับผิดชอบ และ (5) ระบบการพัฒนาบุคลากร ด้านที่ 3 ด้านการสั่งการ ประกอบด้วย (1) มีการพัฒนาสมรรถนะของผู้ที่เกี่ยวข้อง (2) มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ และ (3) สร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการ ด้านที่ 4 ด้านการประสานงาน ประกอบด้วย (1) ระบบติดตามประเมินผล (2) ระบบการเตรียมความพร้อมของนักศึกษา และ (3) ระบบการประสานงานภายในองค์กร และด้านที่ 5 ด้านการควบคุม ประกอบด้วย (1) การขออนุมัติหลักสูตร และ (2) นโยบาย กฎ ระเบียบ ส่วนคู่มือการบริหารจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ประกอบด้วย 5 หน่วย ประกอบด้วย 1) หน่วยการวางแผน 2) หน่วยการจัดองค์การ 3) หน่วยการสั่งการ 4) หน่วยการประสานงาน และ 5) หน่วยการควบคุมการทำงาน โดยในเนื้อหาในแต่ละหน่วย ประกอบด้วย แนวทางการปฏิบัติ และตัวชี้วัดความสำเร็จ ส่วนผลการประเมินคู่มือมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 76.92 และเหมาะสมมาก คิดเป็นร้อยละ 23.08 ผลการประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปสู่การปฏิบัติโดยผู้เชี่ยวชาญประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปสู่การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 69.23 และเหมาะสมระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30.77 ตามลำดับ

คำสำคัญ: การบริหารจัดการศึกษา, ระบบทวิภาคี, สถาบันการอาชีวศึกษา

¹ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการพัฒนารัฐกิจอุตสาหกรรมและทรัพยากรมนุษย์ คณะพัฒนารัฐกิจและอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

² ศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

³ รองศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

⁴ ผู้อำนวยการกองวิจัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรม สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

* ผู้รับผิดชอบประสานงาน โทร. +669 3264 9922 อีเมล: kanokrath.ph@gmail.com

Development of an Administration Model for the Undergraduate Vocational Dual System Education of Vocational Institutes for Enhancing the Human Resource Potentiality in the Era of Industry 4.0

Kanokrath Phongphothakul^{1*} Teravuti Boonyasopon² Somnoek Wisuttiapaet³ and
 Preeda Attavinijtrakarn⁴

Abstract

The purposes of this study were to investigate the factors affecting the success in administrating vocational dual system education, to develop an administration model for vocational dual system education, and to develop a handbook for administration model for vocational dual system education. The sample groups in this study consisted of 7 experts in the field of vocational dual system education used for interviewing and 301 people used for questionnaire responding. The research instruments used in this study were an interview form and a questionnaire. Data were analyzed by using mean, standard deviation, correlations, and multiple regression statistics. The results indicated that the administration model for vocational dual system consisted of 5 areas as follows; 1) the area of planning consisted of 7 aspects, (1) organizational resources, (2) follow-up systems, (3) remuneration systems, (4) dual system structure, (5) curriculum development, (6) communication channels, and (7) cooperation networks, 2) the area of organization management consisted of 5 aspects, (1) meeting systems, (2) education quality assurance systems, (3) organizational IT systems, (4) responsible committee systems, and (5) personal development systems, 3) the area of commanding consisted of 3 aspects, (1) developing the competencies of related persons, (2) providing responsible working units, and (3) proceeding cooperation with enterprises, 4) the area of coordination consisted of 3 aspects, (1) evaluation and follow-up systems, (2) student preparation systems, and (3) internal organization coordination systems, and 5) the area of controlling consisted of 2 aspects, (1) curriculum approval proposal systems and (2) policies, rules, and regulations. The handbook of the administration consisted of 5 units. They were the units of 1) planning, 2) organization management, 3) directing, 4) coordination, and 5) controlling. The contents in each units consisted of guidelines for operations, and indicators of successes. The evaluation of the handbook by the experts in the field of dual system education revealed that 76.92 % rated at a very high level of appropriateness and 23.08 % rated at a high level of appropriateness. There were 69.23% rated the possibility of implementation at a very high level and 30.77% rated at a high level respectively.

Keywords: Educational Administration, Bilateral system, vocational institute

¹ Doctoral Degree Student, Industrial Business and Human Development, Faculty of Business and Industrial Development, King Mongkut's University of Technology North Bangkok

² Professor, King Mongkut's University of Technology North Bangkok

³ Associate Professor, King Mongkut's University of Technology North Bangkok

⁴ Director Bureau of Industrial Economics Research, Office of Industrial Economics, Ministry of Industry

* Corresponding Author Tel. +669 3264 9922 e-mail: kanokrath.ph@gmail.com